

การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556)

An Evaluation of Doctoral Degree in Administration and Development
Strategy Curriculum (Revised 2013), Kamphaeng Phet Rajabhat University

สมชัย วงษ์นายะ*

Somchai Wongnaya

ทวนทอง เชาวเกียรติพงษ์**

Tuanthong Chaowakeeratiphong

บทคัดย่อ

การประเมินครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556) ในด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต เก็บรวบรวมข้อมูลจากอาจารย์ที่เกี่ยวข้อง ดุษฎีบัณฑิต นักศึกษาระดับปริญญาเอก และผู้ใช้บัณฑิต เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการประเมินพบว่า อาจารย์ที่เกี่ยวข้อง ดุษฎีบัณฑิต และนักศึกษาระดับปริญญาเอก มีความเห็นว่า ปัจจัยเบื้องต้นในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่ ด้านนักศึกษา ด้านอาจารย์ ด้านผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ด้านหลักสูตร และด้านวัสดุ อุปกรณ์ และอาคารสถานที่ ส่วนด้านกระบวนการโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ และด้านบริการต่างๆ ผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นว่า คุณภาพของดุษฎีบัณฑิต ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านคุณลักษณะที่ส่งเสริมอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย “ความรู้คู่ชุมชน” อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การประเมินหลักสูตร / หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต / ยุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา

*อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

**อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ABSTRACT

The purpose of this research was to evaluate the doctoral degree in administration and development strategy curriculum (Revised 2013) in input, process, and output of program of study. Questionnaires were used to collect the data from the lecturers involved, Ph.D. students, graduates, and graduates' employers. The collected data was analyzed by using percentage, mean, standard deviation, and content analysis. The research findings revealed that the opinions of lecturers involved, Ph.D. students, and graduates on the overall input aspect were at the highest level. When considering each aspect, it was found that the highest aspects were students, lecturers, dissertation advisors, curriculum, and materials and buildings. The overall process aspect was also at the highest level. The highest aspects were learning management, conducting dissertation, experience- enhancement activities, and services. The opinions of the employers on five aspects of graduate quality including ethics and moral, knowledge, cognitive skills, interpersonal skills and responsibility, and university identity (knowledge and community) were at the highest level, whereas numerical analysis, communication and information technology skills was at the high level.

Keywords : Curriculum Evaluation / Doctor of Philosophy Program / Administration and Development Strategy

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญในการยกระดับความรู้ สติปัญญา คุณธรรม จริยธรรมให้ประชาชนในประเทศสามารถพัฒนาตนให้ประกอบสัมมาอาชีพที่สุจริตดี สร้างความเจริญก้าวหน้ามั่นคงในชีวิต ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนสามารถยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังนั้น การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและสอดคล้องกับบริบทของสังคมไทยจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในพัฒนาทุนมนุษย์ของประเทศให้ มีศักยภาพด้านความคิด สติปัญญา มีความเข้าใจ และมีความเท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยและสังคมโลกที่เกิดขึ้น ซึ่งจะเป็นการเสริมสร้างศักยภาพและขีดความสามารถทางการแข่งขันของประเทศให้สูงขึ้น นอกจากนั้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการการพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถของคน มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัยเพื่อวางรากฐานให้เป็นคนมีคุณภาพในอนาคต การพัฒนาทักษะสอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงาน และทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของคนในแต่ละช่วงวัยตามความเหมาะสม เช่น เด็กวัยเรียน และวัยรุ่นพัฒนาทักษะการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ มีความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งการให้ความสำคัญกับการพัฒนาให้มีความพร้อมในการต่อยอดพัฒนาทักษะในทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาว่า ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

การจัดการศึกษาที่ดีมีคุณภาพ จะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะและคุณลักษณะต่างๆ ครบถ้วนตามหลักสูตร หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ เป้าหมายสำคัญของการศึกษาคือคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งต้องอาศัยหลักสูตรเป็นกรอบแนวคิดในการจัดการศึกษา ดังนั้นหลักสูตรจึงเป็นสิ่งสำคัญหรือแผนแม่บทที่

สถาบันการศึกษาต้องเกี่ยวข้องกับหลักสูตร โดยเริ่มจากการพัฒนาหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินหลักสูตรของการจัดการศึกษา โดยเฉพาะการประเมินหลักสูตรจะช่วยให้ได้ข้อมูลหรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตรหรือการปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรได้จัดการเรียนการสอนหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2551 โดยมีวัตถุประสงค์ในการผลิตดุษฎีบัณฑิตให้มีคุณลักษณะดังนี้ 1) มีความรู้ความสามารถอย่างลุ่มลึกในเชิงยุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา เป็นนักบริหาร นักยุทธศาสตร์ นักพัฒนามืออาชีพ และนักวิชาการ ที่มีวิสัยทัศน์ มีคุณธรรม จรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ และ 2) มีความรู้ความสามารถในการวิจัยขั้นสูงเพื่อสร้างองค์ความรู้อย่างลุ่มลึกด้านยุทธศาสตร์การบริหาร และการพัฒนา ที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาหน่วยงาน ท้องถิ่น ชุมชน ภูมิภาค และประเทศ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา ได้รับการปรับปรุงมาแล้วในปีการศึกษา 2556 โดยดำเนินการใช้หลักสูตรเป็นระยะเวลา 5 ปี นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 ซึ่งจะครบรอบระยะเวลาของการดำเนินหลักสูตร ที่จะต้องมีการประเมินหลักสูตรเพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่องอย่างน้อยทุกๆ 5 ปี จึงควรมีข้อมูลเพื่อกำหนดแนวทางการผลิตดุษฎีบัณฑิตให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ รวมทั้งกระทรวงศึกษาธิการได้มีการพิจารณาเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 ผู้วิจัยซึ่งเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรดังกล่าวจึงจะทำการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556 เพื่อนำข้อมูลมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556

1. ด้านปัจจัยนำเข้า
2. ด้านกระบวนการ
3. ด้านผลผลิต

วิธีดำเนินการวิจัย

การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556) มีรายละเอียดของการดำเนินการประเมิน ดังนี้
รูปแบบการประเมิน

ในการประเมินครั้งนี้ผู้วิจัยทำการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความเหมาะสมของปัจจัยนำเข้า ความเหมาะสมของกระบวนการดำเนินงานว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร และผลผลิตบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่ โดยยึดรูปแบบการประเมินแบบวิเคราะห์ระบบและความต้องการของผู้ใช้ผลการประเมิน โดยประเมิน 3 ปัจจัยคือ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตโครงการ โดยนำไปเทียบกับเกณฑ์ ตัวแปรที่ใช้ในการประเมินการจัดการศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร มี 3 ด้าน คือ

1. ความเหมาะสมของปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) ได้แก่ ด้านนักศึกษา อาจารย์ ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ หลักสูตร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ และแหล่งค้นคว้า

2. ความเหมาะสมของกระบวนการ (Process Evaluation) ได้แก่ การบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน การจัดทำวิทยานิพนธ์ การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ การบริการด้านต่างๆ ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา

3. คุณภาพของผลผลิต (Output Evaluation) ได้แก่ คุณภาพของดัชนีบัณฑิตในด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย “ความรู้คู่ชุมชน”

ผู้ให้ข้อมูลในการประเมิน

1. ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับดัชนีบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนาของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ประกอบด้วย

1.1 คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา ประจำสาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร จำนวน 6 คน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร

1.2 อาจารย์ผู้สอน จำนวน 12 คน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร

1.3 ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ จำนวน 15 คน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร

2. ดุษฎีบัณฑิต จำนวน 2 คน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556)

3. นักศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 57 คน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร

4. ผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 2 คน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 4 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 แบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับดัชนีบัณฑิต แบ่งออกเป็น 4 ตอน

ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 ประเมินความเหมาะสมของปัจจัยนำเข้าเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับดัชนีบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ประเมินความเหมาะสมของกระบวนการจัดการศึกษาระดับดัชนีบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับดัชนีบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร เป็นคำถามปลายเปิด

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามดัชนีบัณฑิต แบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพของดัชนีบัณฑิต เป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 ประเมินความเหมาะสมของปัจจัยนำเข้าเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับดัชนีบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ประเมินความเหมาะสมของกระบวนการจัดการศึกษาระดับดุขฎฐฎฐบ้ณตฐฎฐ สาขาวิชา
 ยุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏก้าแพงเพชรเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า
 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับดุขฎฐฎฐบ้ณตฐฎฐ สาขาวิชา
 ยุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏก้าแพงเพชร เป็นคำถามปลายเปิด

ฉบับที่ 3 แบบสอบถามสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาเอก แบ่งเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพของนักศึกษาระดับปริญญาเอก เป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 ประเมินความเหมาะสมของปัจจัยนำเข้าเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับดุขฎฐฎฐ
 บ้ณตฐฎฐ สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏก้าแพงเพชรเป็นแบบ
 มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ประเมินความเหมาะสมของกระบวนการจัดการศึกษาระดับดุขฎฐฎฐบ้ณตฐฎฐ สาขาวิชา
 ยุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏก้าแพงเพชรเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า
 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับดุขฎฐฎฐบ้ณตฐฎฐ สาขาวิชา
 ยุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏก้าแพงเพชร เป็นคำถามปลายเปิด

ฉบับที่ 4 แบบสอบถามสำหรับผู้ใช้บัณฑิต แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ใช้บัณฑิต เป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 ประเมินคุณภาพของดุขฎฐฎฐบ้ณตฐฎฐที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏ
 ก้าแพงเพชรเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาระดับดุขฎฐฎฐบ้ณตฐฎฐ ดุขฎฐฎฐบ้ณตฐฎฐ นักศึกษาระดับ
 ปริญญาเอก และผู้ใช้บัณฑิต โดยบางส่วนผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง บางส่วนส่งทางไปรษณีย์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

1. นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่เป็นสถานภาพส่วนตัววิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ
 แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการอธิบาย

2. ข้อมูลที่เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยและ
 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง มีความเหมาะสม/มีคุณภาพ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง มีความเหมาะสม/มีคุณภาพ มาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง มีความเหมาะสม/มีคุณภาพ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง มีความเหมาะสม/มีคุณภาพ น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง มีความเหมาะสม/มีคุณภาพ น้อยที่สุด

โดยเกณฑ์ตัดสินคือ ค่าเฉลี่ย ≥ 3.50 แสดงว่ามีความเหมาะสม/มีคุณภาพ

3. ข้อมูลที่เป็นคำถามปลายเปิดใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าที่ใช้ในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาอุตสาหกรรมและการพัฒนา ความเหมาะสมด้านนักศึกษา ด้านอาจารย์ ด้านผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ด้านหลักสูตร ด้านวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์แสดงว่ามีความเหมาะสม โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านหลักสูตร ส่วนด้านที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านงบประมาณ และด้านแหล่งค้นคว้า เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์แสดงว่ามีความเหมาะสม

2. ผลการประเมินกระบวนการจัดการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาอุตสาหกรรมและการพัฒนา พบว่า ด้านที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ และด้านการบริการด้านต่างๆ เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์แสดงว่ามีความเหมาะสม โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการจัดทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยของความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินแสดงว่ามีความเหมาะสม

สำหรับปัญหาและอุปสรรค เกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาอุตสาหกรรมและการพัฒนา ได้แก่

1) การรับนักศึกษารุ่นใหม่ไม่ได้จำนวนตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ เนื่องจากปัญหาด้านเศรษฐกิจไม่คล่องตัว และการประชาสัมพันธ์การรับสมัครเข้าเรียนยังไม่ทั่วถึงผู้ที่สนใจเข้าเรียน

2) การจัดทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาบางคนมีความล่าช้า เนื่องจากนักศึกษามีภารกิจงานประจำและขาดการจัดการเวลาที่มีประสิทธิภาพ

3. ผลการประเมินผลผลิตของการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาอุตสาหกรรมและการพัฒนา ตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต พบว่า ในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์แสดงว่ามีความเหมาะสม สำหรับด้านที่มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และด้านความรับผิดชอบ ด้านคุณลักษณะที่ส่งเสริมอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย “ความรู้คู่ชุมชน” โดยด้านคุณธรรมจริยธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด สำหรับด้านที่มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยมีประเด็นอภิปราย ดังนี้

1. จากผลการประเมินปัจจัยนำเข้าในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาอุตสาหกรรมและการพัฒนา พบว่า การประเมินปัจจัยนำเข้า ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ ด้านผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ มีความเหมาะสมมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของทิพย์เกสร บุญอัมไพ และนุสรุา พิระพัฒน์วงศ์ (2559, หน้า 162) ที่ประเมินหลักสูตรระดับบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2554 ที่พบว่า ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านหลักสูตรมีความเหมาะสมสูงสุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า หลักสูตรได้พัฒนาโดยมีการดำเนินการหลายขั้นตอน ได้แก่ ศึกษาความต้องการศึกษาต่อ การร่างหลักสูตรโดยใช้ข้อมูลรอบด้าน การวิพากษ์หลักสูตร การเสนอร่างหลักสูตรต่อคณะกรรมการบริหารคณะ สาขาวิชาการ สภามหาวิทยาลัย และเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเพื่ออนุมัติหลักสูตร

สำหรับด้านงบประมาณมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากแต่ต่ำกว่าด้านอื่นๆ อาจเป็นเพราะว่า การรับนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา รุ่นใหม่ ไม่ได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทำให้รายรับของงบประมาณลดลง จึงควรหาวิธีการประชาสัมพันธ์การรับนักศึกษาให้ได้จำนวนตามเป้าหมายที่กำหนด

2. ผลการประเมินกระบวนการศึกษาคุศภูษิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา พบว่า ด้านที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ และด้านการบริการต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทิพย์เกสร บุญอำไพ และนุสรา พิระพัฒน์พงศ์ (2559, หน้า 162) ที่ประเมินหลักสูตรคุศภูษิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2554 ที่พบว่า ผลการประเมินด้านกระบวนการอยู่ในระดับมากที่สุด รวมทั้งสอดคล้องกับข้อค้นพบของเสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ และคนอื่นๆ (2548, หน้า ช-ณ) ที่พบว่า นักศึกษาและบัณฑิตมีเจตคติต่อการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนในภาพรวมระดับดีมาก

สำหรับผลการประเมินกระบวนการ พบว่า ด้านการจัดทำวิทยานิพนธ์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของมาเรียม นิลพันธ์ และคนอื่นๆ (2554, หน้า ง) ที่ทำการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่า ผลการประเมินกระบวนการมีความเหมาะสมในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีการตรวจงานและให้ข้อเสนอแนะต่างๆ อย่างชัดเจน เหมาะสม ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า อาจารย์ประจำหลักสูตรได้จัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง เช่น จัดให้มีการปฐมนิเทศการทำวิทยานิพนธ์ จัดอบรมเรื่องการสืบค้นฐานข้อมูลในงานวิจัย การอบรมการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติขั้นสูง การอบรมการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม การอบรมการตรวจสอบและคัดลอกผลงาน การเขียนบทความเพื่อการตีพิมพ์และเผยแพร่ การติดตามความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์ เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยยังพบว่า มีนักศึกษาบางคนทำวิทยานิพนธ์ล่าช้า ซึ่งในประเด็นนี้ทางสาขาวิชาอาจต้องจัดกิจกรรมหนุนเสริมสำหรับนักศึกษาที่ทำวิทยานิพนธ์ล่าช้าอย่างต่อเนื่อง ส่วนปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการจัดการศึกษาคุศภูษิตสาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา ได้แก่ 1) การรับนักศึกษารุ่นใหม่ไม่ได้จำนวนตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ 2) การจัดทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาบางคนมีความล่าช้า สำหรับปัญหาแรกเกิดขึ้นอาจเป็นเพราะในทุกปีการศึกษามีผู้สนใจเข้าเรียนมาก ดังนั้นทางหลักสูตรจึงยังคงใช้วิธีการประชาสัมพันธ์แบบเดิม โดยขาดการประชาสัมพันธ์เชิงรุกและหลากหลาย สำหรับปัญหาที่ 2 นั้น แม้ว่าทางหลักสูตรจะได้มีการติดตามความก้าวหน้าให้นักศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยมีปฏิทินการติดตาม

ความก้าวหน้า แต่นักศึกษาที่มีรายงานความก้าวหน้าส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาที่มีพัฒนาการการทำวิทยานิพนธ์ที่ดี มีการบริหารเวลาที่ดีและทำงานอย่างเป็นระบบ ส่วนที่ทำวิทยานิพนธ์ล่าช้าก็มักจะไม่มาเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว ดังนั้นสาขาวิชาจะต้องส่งเสริมให้นักศึกษาที่ทำวิทยานิพนธ์ล่าช้าเข้าร่วมกิจกรรมที่หลักสูตรจัดมากขึ้น หรือมีการติดต่อสื่อสารกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้มีการติดตามการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง

3. จากผลการประเมินผลผลิตของการจัดการศึกษาระดับคุศภูษิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา พบว่า ในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์แสดงว่ามีคุณภาพ สำหรับด้านที่คุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และด้านความรับผิดชอบ ด้านคุณลักษณะที่ส่งเสริมอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย “ความรู้คู่ชุมชน” ผลการวิจัยสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุชาติ นันทะไชย และคนอื่นๆ (2557,

หน้า 92) ที่ได้ทำการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรในด้านความสามารถและคุณลักษณะของบัณฑิตส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของสรวงสุดา สิงขรอาสน์ (2559, หน้า 922) ที่ได้ทำการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาดุริยางคศิลป์ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า อาจารย์ประจำหลักสูตรดุษฎีบัณฑิต และผู้ใช้ดุษฎีบัณฑิตมีความคิดเห็นว่า ประสิทธิภาพของดุษฎีบัณฑิตด้านวิจัย ด้านวิชาชีพ และด้านวิชาการ อยู่ในระดับมากที่สุด

จากผลการวิจัยครั้งนี้ด้านคุณธรรมจริยธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อาจเป็นเพราะว่า อาจารย์ประจำหลักสูตรได้จัดปัจจัยนำเข้าและกระบวนการจัดการศึกษาต่าง ๆ เช่น อาจารย์ผู้สอน ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ หลักสูตรการจัดการเรียนการสอน การจัดทำวิทยานิพนธ์ เป็นต้น ซึ่งปัจจัยนำเข้าและกระบวนการต่างๆ ช่วยส่งเสริมให้ดุษฎีบัณฑิตมีคุณภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่ระบุว่า เพื่อผลิตดุษฎีบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถอย่างลุ่มลึกในเชิงยุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา เป็นนักบริหาร นักยุทธศาสตร์ นักพัฒนามืออาชีพ และนักวิชาการที่มีวิสัยทัศน์ มีคุณธรรม จรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ รวมทั้งมีคุณลักษณะตามมาตรฐานการเรียนรู้จากหลักสูตรรายวิชาทั้ง 5 ด้าน ส่วนด้านคุณธรรม จริยธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดนั้นอาจเป็นเพราะว่าในการเรียนในรายวิชาต่างๆ อาจารย์ผู้สอนได้สอดแทรกเรื่องคุณธรรม จริยธรรมของนักบริหารและนักพัฒนา รวมทั้งบัณฑิตเองซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่จำเป็นต้องใช้คุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติงานอยู่แล้ว

สำหรับด้านที่มีคุณภาพอยู่ในระดับมากซึ่งต่ำกว่าด้านอื่นๆ ได้แก่ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อาจเป็นเพราะว่าหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556) เป็นหลักสูตรสหวิทยาการที่บูรณาการศาสตร์ด้านการบริหาร ยุทธศาสตร์ และการวิจัยเข้าด้วยกัน จึงอาจทำให้บัณฑิตได้รับความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการวิเคราะห์เชิงตัวเลขและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศไม่มากเท่ากับด้านอื่นๆ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรทำการประเมินและปรับปรุงหลักสูตรเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นการมีส่วนร่วมของดุษฎีบัณฑิตและนักศึกษาปัจจุบัน
2. ควรมีการสื่อสารกับนักศึกษาหรือจัดให้มีการจัดประชุมเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะนักศึกษาที่เรียนรายวิชาครบ และอยู่ในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์
3. ควรมีการติดตามความก้าวหน้าการทำวิทยานิพนธ์ด้วยหลากหลายวิธีและกระทำอย่างต่อเนื่องเพื่อให้นักศึกษาสำเร็จการศึกษาได้ในเวลาที่เหมาะสม รวมทั้งลดขั้นตอนของการวิจัยให้สั้นลง เช่น ยังคงให้ความสำคัญในการศึกษาลุ่มลึกในศาสตร์ แต่อาจลดบางขั้นตอนของการวิจัยลงตามความเหมาะสม
4. ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนาในหลายช่องทางมากขึ้น เพื่อให้มีผู้ที่ศักยภาพและสนใจเรียนได้ตัดสินใจเรียน
5. ควรจัดให้มีการถอดบทเรียนอาจารย์ที่ประสบความสำเร็จในการควบคุมวิทยานิพนธ์ หรือจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ด้วยกัน
6. ในการคัดเลือกนักศึกษาเพื่อเข้าศึกษาต่อให้พิจารณาผู้ที่มีคุณสมบัติตามที่หลักสูตรกำหนด และควรเลือกผู้ที่มีศักยภาพและมีความสนใจในการศึกษาในหลักสูตรจริงๆ เพื่อป้องกันการออกกลางคันของ

นักศึกษา รวมถึงการส่งเสริมความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่มีความประสงค์ที่จะพัฒนาบุคลากรในระดับสูงสุดด้วย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ก่อนการปรับปรุงหลักสูตร ควรมีการศึกษาด้านบริบทเพิ่มเติม เนื่องจากระยะเวลาเปลี่ยนไป บริบททางด้านนี้อาจต้องเปลี่ยนตามไปด้วย เช่น อาจมีการวิเคราะห์ความต้องการใช้หลักสูตร การทบทวน ปรัชญา วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร เป็นต้น
2. ควรมีการประเมินความคุ้มค่าของการลงทุนกับค่าใช้จ่ายต่อหัวของนักศึกษาหลักสูตรปริญญา ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา
3. ควรเพิ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีคุณวุฒิและประสบการณ์ตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตร เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงหลักสูตรได้ครบถ้วนมากขึ้น
4. ควรมีการสำรวจความต้องการพัฒนาบุคลากรทั้งหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน เพื่อจะได้ปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการ
5. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาโจทย์วิจัยทางด้านยุทธศาสตร์และการพัฒนา เพื่อเป็นกรอบแนวทางการเลือกปัญหาการวิจัยของนักศึกษาให้สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร
6. ควรมีการพัฒนากลยุทธ์การส่งเสริมการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับปริญญาเอก เพื่อใช้เป็นแนวทางการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- การศึกษาแห่งชาติ, สำนักงานคณะกรรมการ. (2556). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553**. กรุงเทพฯ : เดอะบุคส์.
- ทิพย์เกสร บุญอำไพ และนุสรรา พิระพัฒน์พงศ์. (2559). การประเมินหลักสูตรปริญญา ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. *Journal of Education*, 27(2), 162-171.
- พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงานคณะกรรมการ. (2559). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2560-2564**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- มาเรียม นิลพันธ์. (2554). การประเมินหลักสูตรปริญญา ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. *Veridian E-Journal, SU*, 4(2), 248-262.
- สรวงสุดา สิงขรอาสน์. (2559). การประเมินหลักสูตรปริญญา ดุษฎีบัณฑิต สาขาดุริยางคศิลป์ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 10 (ฉบับพิเศษ), 921-939.
- สุชาติ นันทะไชย และคนอื่นๆ. (2552, มกราคม-มิถุนายน). การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. **สัททอง : วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**, 15(1), 91-103.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และคนอื่นๆ. (2548). **สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.